

PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE OTWOCKIM
NA LATA 2017-2018

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Obowiązujące akty prawne, na podstawie których realizowany jest Program	2
3. Wprowadzenie w skalę zjawiska przemocy w rodzinie	2
4. Przemoc wobec dzieci	5
5. Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku	6
6. Zespół Poradnictwa Rodzinnego	7
7. Dane ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Otwockiego	7
8. Dane Komendy Powiatowej Policji w Otwocku	12
9. Założenia Programu, cel główny, cele szczegółowe, działania, oczekiwane rezultaty	13
10. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu	15
11. Monitoring i ewaluacja Programu	15
12. Źródła finansowania Programu	16
13. Harmonogram	17

1. Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i art. 21 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką państwa, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Zgodnie z art. 33 Konstytucji kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.

Zgodnie z art. 72 Konstytucji Rzeczypospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka, a każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

Zadaniem państwa jest zatem ochrona przed zagrożeniami, w tym przed przemocą w rodzinie.

Rodziny dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co stanowi podstawę do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym.

Przemoc w rodzinie jest jednym z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin, jak i poszczególnych ich członków.

Realizacja niniejszego Programu z założenia zwiększy skuteczność działań na rzecz przeciwdziałania oraz ograniczenia przemocy w rodzinie w Powiecie Otwockim.

2. Obowiązujące akty prawne, na podstawie których realizowany jest Program

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390);
- 2) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i zapobieganiu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487);
- 4) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137);
- 5) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 437);
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1177);
- 7) ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2016 r. poz. 147);
- 8) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 35);
- 9) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239);
- 10) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224).

3. Wprowadzenie w skalę zjawiska przemocy w rodzinie

Przemocą domową zajmuje się szereg dyscyplin naukowych tj. psychologia, pedagogika, prawo, socjologia, polityka społeczna.

Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

Najprostsza definicja określa przemoc jako fizyczną przewagę wykorzystywaną do czynów bezprawnych dokonywanych na kimś, lub narzuconą bezprawnie władzę, panowanie.

Inne definicje to wg Anny Lipowskiej - Teutsch : ... wszelkie odmiany złego traktowania tych członków rodziny, którzy nie są w stanie skutecznie się bronić.

Definicja zawarta w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa przemoc jako „jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszających godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- Jest intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- Siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
- Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
- Powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża życie i zdrowie ofiary na poważne szkody.

Ofiarami przemocy są na ogół kobiety i dzieci. Rzadko mężczyźni, chociaż w literaturze fachowej coraz częściej odnotowywany jest fakt stosowania przemocy wobec mężczyzn.

Kategorią ofiar przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienie i szkody.

Sprawcy przemocy mają najczęściej, w deklaracjach i własnym mniemaniu, dobre intencje.

Są przekonani, że nie mieli innego wyjścia i musieli „użyć” przemocy. Ofiara jest słabsza i ma ograniczone możliwości samoobrony.

Z czasem zaczyna myśleć podobnie jak sprawca, że sama jest sobie winna.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

1. *Fizyczną* – naruszenie nietykalności fizycznej. To intencjonalne zachowanie powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko jak: „policzek”, przypalenie papierosem, duszności, krępowanie ruchów itp.
2. *Psychiczną* – naruszenie godności osobistej. Zawiera przymus i groźby np. obrażanie, wyzywanie, osądzanie, oczernianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, ocenianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie itp.
3. *Seksualną* – naruszenie intymności. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o jej zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub

emocjonalnym szantażu np. wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu itp.

4. *Ekonomiczną* – naruszenie własności. Wiąże się z celowym niszczeniem czyjejs własności i pozbawieniem środków lub stworzeniem warunków, w których nie są zaspokojone niezbędne do przeżycia potrzeby np. niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów.
5. *Zaniedbanie* – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np. nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielanie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspakajania podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka itp.

Wśród typów przemocy w rodzinie wyróżnia się:

- 1) Przemoc wobec małżonka;
- 2) Przemoc wobec dziecka;
- 3) Przemoc wobec rodzeństwa;
- 4) Przemoc wobec rodziców;
- 5) Zaniedbywanie i przemoc wobec osób w podeszłym wieku.

Przemoc ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- Faza narastającego napięcia;
- Faza ostrej przemocy;
- Faza miodowego miesiąca.

Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety. To one ze względu na lęk, poczucie niskiej wartości, odrzucenie, samotność, wstyd, przez długi czas ukrywają stosowanie wobec nich przemocy.

Może wynikać to także z nieprawidłowych wzorców wyniesionych z domu i później wyuczonych, co wiąże się z dziedziczeniem nieprawidłowych zachowań i postaw.

Przemoc w rodzinie dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie.

Konsekwencjami doznawania przemocy są:

- Zaburzenia zachowania i adaptacyjne;
- Zaburzenia psychiczne, w tym zaburzenia osobowości;
- Zaburzenia psychosomatyczne;
- Urazy;
- Śmierć na skutek odniesionych urazów;
- Zaburzenia organiczne mózgu;
- Samobójstwa;
- Problemy z nauką;
- Uzależnienia.

Przemoc w rodzinie to zjawisko destrukcyjne, które niszczy cały system rodzinny.

Jako przyczyny sprzyjające stosowaniu przemocy w rodzinie możemy wskazać normy społeczne i kulturowe.

Przez wieki istniało silne społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy wobec najbliższych, w szczególności kobiet i dzieci.

Istotny wpływ na stosowanie przemocy w rodzinie ma także dziedziczenie wzorca przemocy z rodziny pochodzenia.

Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których stosowana jest przemoc przyswajają zachowania dorosłych i uczą się, że najlepszym sposobem rozwiązania konfliktów jest przemoc.

Wpływ na stosowanie przemocy może mieć także uzależnienie bądź nadużywanie alkoholu.

Alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na problemy życiowe.

4. Przemoc wobec dzieci

Dzieci wzrastające wśród przemocy w domu są często zapomnianymi jej ofiarami.

Doznają przemocy nie tylko w sytuacjach bezpośredniego maltretowania lub zaniedbania lecz także wtedy, gdy są świadkami przemocy domowej.

Krzywdzenie dzieci przez dorosłych sprawców można podzielić na cztery kategorie działań:

1. Celowe wyrządzanie im krzywdy fizycznej, traktowanie jako sposób krzywdzenia ofiary i kontrolowania jej (wymuszanie posłuszeństwa poprzez np. ukrywanie i izolowanie dziecka, grożenie mu);
2. Mimowolne wyrządzanie im krzywdy fizycznej w czasie ataku na partnerkę, kiedy dziecko przypadkowo podejrze pod rękę lub kiedy próbuje interweniować (np. matka z dzieckiem na rękach zostaje popchnięta, dziecko doznaje urazu kiedy próbuje powstrzymać atak sprawcy);
3. Stwarzanie środowiska, w którym dzieci są świadkami przemocy lub jej skutków – z badań wynika, że oglądanie przemocy domowej ma taki sam wpływ na dzieci jak fizyczne i seksualne maltretowanie. Bez względu na to, co mówią sprawcy i ofiary, dzieci są często bezpośrednimi świadkami fizycznej bądź psychicznej przemocy lub też dowiadują się o niej pośrednio słuchając odgłosów walki lub oglądając jej fizyczne skutki w postaci obrażeń i zniszczonego dobytku;
4. Wykorzystanie dzieci, by skontrolować maltretowaną partnerkę podczas trwania związku albo po separacji, bez względu na krzywdę wyrządzaną dzieciom.

Przemoc domowa może wyrządzić dziecku szkody emocjonalne, fizyczne i poznawcze.

Z badań wynika, że skutki przemocy dla dziecka zależą od charakteru wymuszonej kontroli używanej przez sprawcę i wydarzeń z tym związanych, wieku, płci i stadium rozwojowego dziecka oraz czynników sytuacyjnych tj. rodzaje społecznego wsparcia.

Negatywne skutki wpływu sprawcy na proces rozwojowy dziecka zaobserwować można natychmiast (skutki krótkoterminowe) w postaci różnych objawów psychicznych i fizycznych tj. lęk, zaburzenia łaknienia i snu, nadmiernie skoncentrowane posłuszeństwo lub zamknięcie w sobie, agresywne zachowanie, odizolowanie się lub unikanie kontaktów, skargi

somatyczne, obgryzanie paznokci, niepokój, drżenie, jękanie, problemy w szkole, myśli samobójcze.

Doświadczenie przemocy domowej powoduje zmiany postrzegania i umiejętności rozwiązywania problemów tj. błędne postrzeganie siebie jako przyczyny przemocy wobec matki, używanie zachowań pasywnych np. zamykanie się w sobie, uległość lub agresywnych np. ataki słowne lub fizyczne.

Skutki długotrwałego doznawania przemocy w rodzinie pojawiają się także w życiu dorosłym.

Dzieci takie mogą nigdy nie nadrobić zaległości w nauce lub umiejętnościach kształtowania stosunków międzyludzkich.

Braki te będą miały znaczący wpływ na zdolność utrzymywania pracy i podtrzymywania związków

Szczególnie negatywne skutki dotyczą chłopców – wzorce wyniesione z domu sprawiają, że w dorosłym życiu często maltretują swoje partnerki.

Bywa też tak, że dzieci nie czekają na wkroczenie w wiek dorosły i zaczynają stosować przemoc wobec ofiary, sprawcy, rówieśników lub innych osób dorosłych.

Przemoc domowa doznawana w dzieciństwie tworzy fundamenty pod wszelkie inne formy przemocy i przynosi najczęściej dotkliwych i długotrwałych szkód.

Zawsze można zatrzymać przemoc wobec dziecka.

Wystarczy, że zapewni się mu poczucie bezpieczeństwa, a będzie mogło powrócić do normalnych zadań rozwojowych.

Jednym z celów interwencji na rzecz ofiary z dziećmi jest wsparcie i tworzenie rozwiązań organizacyjnych, które są konieczne do zapewnienia dzieciom skutecznej ochrony.

Obciążenie sprawcy odpowiedzialnością za przemoc i zapewnienie maltretowanej matce ochrony przed dalszą przemocą ma kluczowe znaczenie dla chronienia ofiary i dzieci.

W Polsce odnotowuje się niską wykrywalność i małą skuteczność przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, stosowanej przez rodziców i opiekunów.

5. Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku

Na terenie Powiatu Otwockiego funkcjonuje powiatowy ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Placówką tą jest Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku przy ul. Tadeusza 12 dla której organem prowadzącym jest Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej.

Placówka jest przeznaczona dla czasowo bezdomnych kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku świadczy usługi w zakresie pomocy psychologicznej, pedagogicznej i socjalnej osobom i rodzinom znajdującym się w nagłym lub przewlekłym kryzysie psychologicznym, usługi w zakresie poradnictwa prawnego i rodzinnego, terapii indywidualnej i grupowej dla ofiar przemocy, terapii indywidualnej dla osób współzależniowych, terapii małżeńskiej, prowadzi hostel zapewniając całodobowe schronienie i wyżywienie na okres 3 miesięcy.

W uzasadnionych przypadkach pobyt ten jest przedłużany.

Dzieci i młodzież korzystające z oferty CIK mają dostęp do świetlicy socjoterapeutycznej, grupy psychoedukacyjnej, czy też uczestnictwa w akcjach „Zima w mieście” i „Lato w mieście”.

Placówka podejmuje szereg działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom doznającym przemocy, pozostającym bez schronienia oraz minimalizowanie negatywnych skutków psychologicznych.

Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku działa od kilkunastu lat. Przez ten czas dało schronienie i niezbędną pomoc wielu kobietom z dziećmi, które z różnych powodów musiały szukać bezpiecznego miejsca dla siebie i dzieci.

6. Zespół Poradnictwa Rodzinnego

Od stycznia 2001 r. w strukturze organizacyjnej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku działa Zespół Poradnictwa Rodzinnego, który realizuje zadania w zakresie poradnictwa rodzinnego, specjalistycznego, psychoedukacji oraz wczesnej profilaktyki.

Oferta Zespołu Poradnictwa Rodzinnego jest kierowana do mieszkańców Powiatu Otwockiego. Obejmuje terapię małżeńską, indywidualną, konsultacje psychologiczne, mediacje rodzinne w zakresie:

- 1) Wspierania relacji wewnątrzrodzinnych, ukierunkowane na fizyczny, emocjonalny i intelektualny rozwój rodziny;
- 2) Diagnozowania problemów wychowawczych i udzielania pomocy w kształtowaniu i rozwijaniu umiejętności wychowawczych i rodzicielskich;
- 3) Określania sfer konfliktów i pomocy w poprawie jakości relacji między członkami rodziny;
- 4) Pomocy osobom z problemami emocjonalnymi, osobowościowymi oraz osobom chorym psychicznie;
- 5) Szeroko rozumianego przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 6) Wsparcia dla osób w procesie żałoby;
- 7) Pomocy psychologicznej rodzinom zastępczym;
- 8) Pomocy w sytuacjach okołorozwodowych.

W 2005 r. w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku został utworzony „Niebieski Pokój” – przyjazne miejsce do przesłuchań dzieci, świadków i ofiar przestępstw.

Z „Niebieskiego Pokoju” korzysta głównie Sąd Rejonowy w Otwocku oraz Prokuratura Rejonowa w Otwocku.

7. Dane ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Otwockiego

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Otwockim realizowane są przez ośrodki pomocy społecznej działające na terenie powiatu, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku, Komendę Powiatową Policji w Otwocku, Sąd Rejonowy w Otwocku, Prokuraturę Rejonową w Otwocku, samorządy gminne, samorząd powiatowy oraz organizacje pozarządowe.

Głównym realizatorem działań skierowanych na ograniczenie oraz zwalczanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie poszczególnych gmin są ośrodki pomocy społecznej.

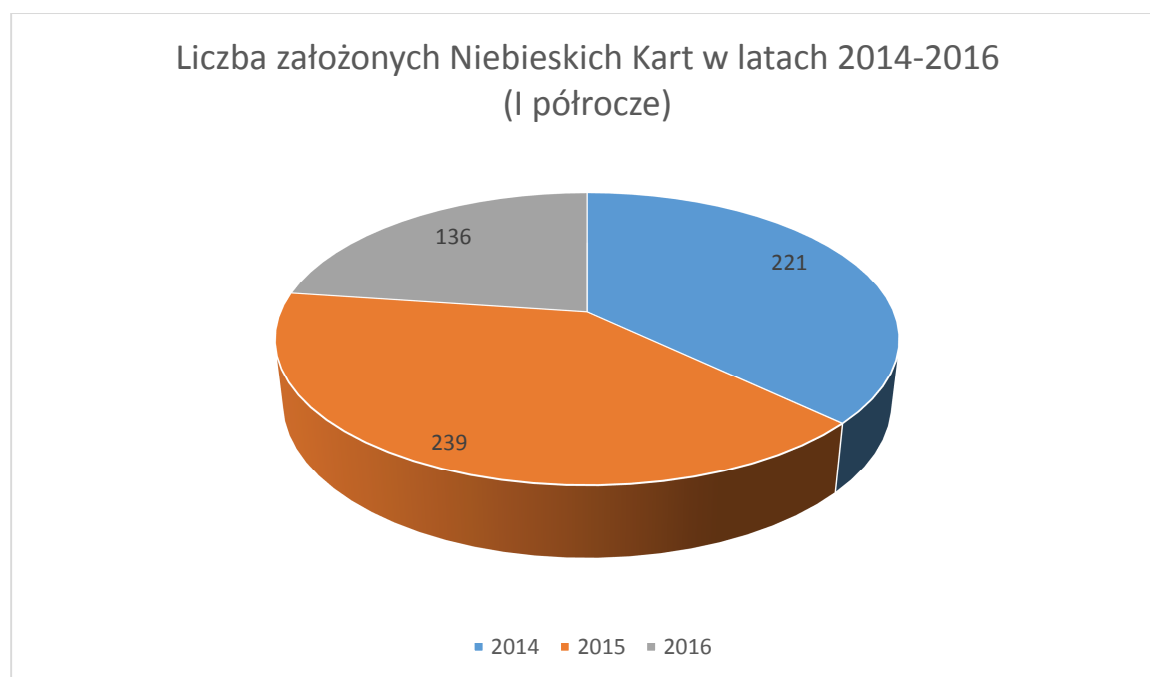
Interwencja kryzysowa to zespół interdyscyplinarnych, profesjonalnych, celowych i skoordynowanych oddziaływań, wykorzystujących zasoby klienta kryzysowego, jego

naturalnego otoczenia społecznego oraz instytucji pomagających, których celem jest ułatwienie odzyskania równowagi wewnętrznej i poczucia sprawczości oraz rozwiązania problemów stanowiących podłoże doświadczenia kryzysowego.

W poszczególnych gminach Powiatu Otwockiego interwencja kryzysowa była podejmowana sporadycznie. I tak interwencję kryzysową podejmowały jedynie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązownie (w 2014 r. – 3 razy, w 2015 r. – 4 razy, w I półroczu 2016 r. – 3 razy) oraz Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karczewie (w 2014 r. – 2 razy, w 2015 r. – 3 razy, w I półroczu 2016 r. – 1 raz).

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

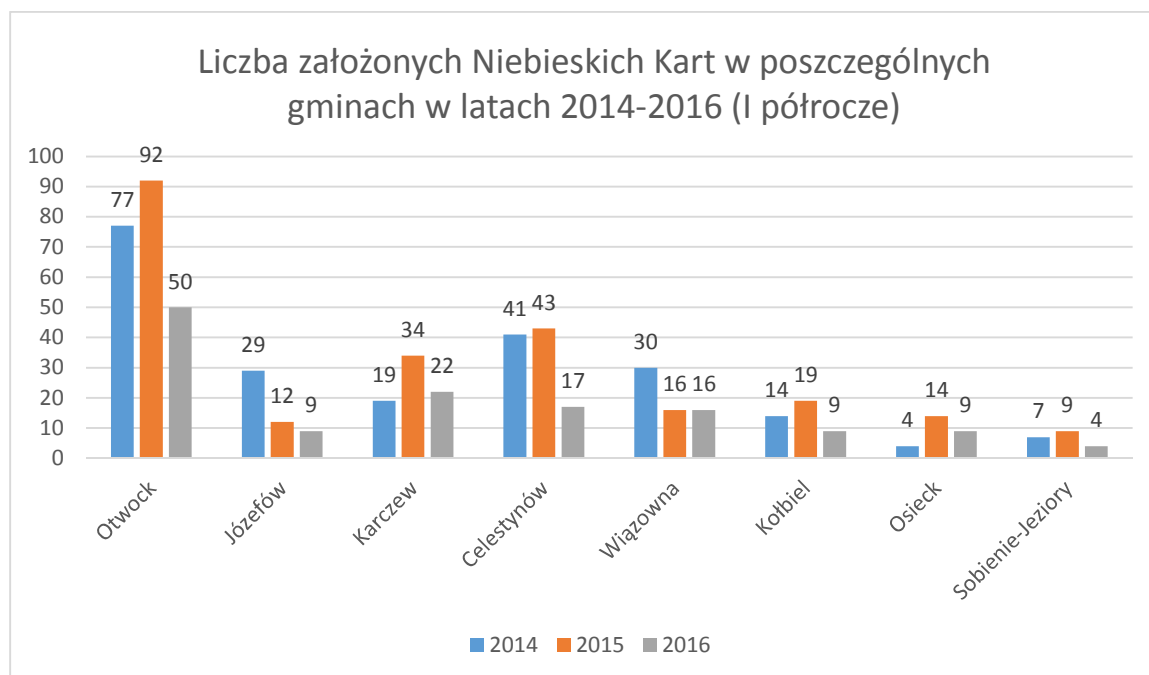
Poniżej zostało przedstawione zestawienie założonych Niebieskich Kart ogółem w latach 2014 – 2016 (I półrocze).

Z danych wynika, iż liczba założonych „Niebieskich Kart” w 2015 roku jest wyższa w stosunku do 2014 roku o 18 kart (wzrost o 8,14%). Z kolei liczba „Niebieskich Kart” założonych w I półroczu 2016 roku może świadczyć o tendencji wzrostowej w tym zakresie. Jednakże dopiero dane za 2016 rok będą stanowiły pełen obraz tego problemu.

Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiciele powyższych podmiotów po podjęciu interwencji oraz wszczęciu postępowania „Niebieskiej Karty” informują o w/w działaniach przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Poniżej zostało przedstawione zestawienie liczby założonych „Niebieskich Kart” w poszczególnych gminach Powiatu Otwockiego w latach 2014-2016 (I półrocze).

Dane te pokazują, że „Niebieskie Karty” były zakładane we wszystkich gminach. Najwięcej „Niebieskich Kart” zostało założonych w gminie Otwock (w okresie sprawozdawczym 219), a najmniej w gminie Sobienie – Jeziory (w okresie sprawozdawczym 20). Porównując dane należy stwierdzić, że w gminach Otwock, Karczew, Celestynów, Kołbiel, Osieck i Sobienie – Jeziory w 2015 roku nastąpił wzrost zakładanych „Niebieskich Kart” w stosunku do roku 2014. I tak, w gminie Otwock wzrost o 19,48%, w gminie Karczew wzrost o 78,95%, w gminie Celestynów wzrost o 4,88%, w gminie Kołbiel wzrost o 35,71%, w gminie Osieck wzrost o 350% i w gminie Sobienie – Jeziory wzrost o 28,57%. Największy wzrost liczby zakładanych Niebieskich Kart nastąpił w gminie Osieck (350%), a najmniejszy w gminie Celestynów (4,88%).

Zespół interdyscyplinarny powoływany jest przez gminę, bądź miasto. Jego zadaniem są działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opierające się przede wszystkim na diagnozowaniu i przeciwdziałaniu problemowi przemocy, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą wobec ofiar oraz sprawców przemocy.

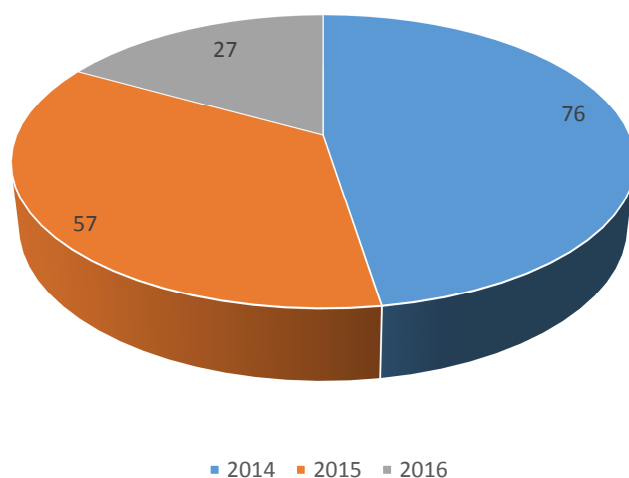
W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz kuratorzy sądowi.

Zgodnie z normami przepisów prawa posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na trzy miesiące.

Poniższe dane przedstawiają liczbę spotkań zespołów interdyscyplinarnych w latach 2014-2016 (I półrocze).

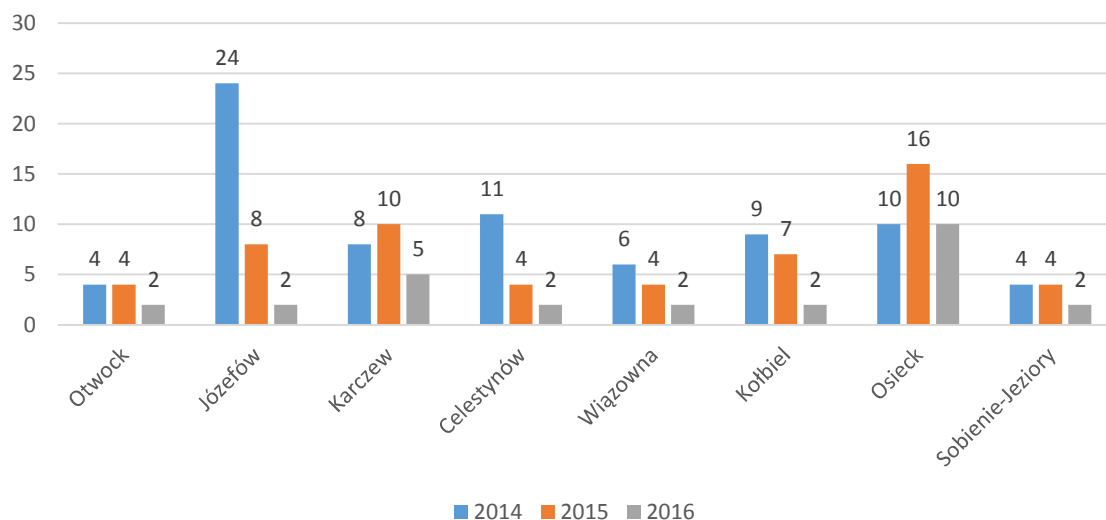
Z poniższych danych wynika, iż w 2015 roku nastąpił spadek liczby posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego o 25% w stosunku do 2014 roku.

Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego
w latach 2014-2016 (I półrocze)

Poniższe dane przedstawiają liczbę posiedzeń zespołów interdyscyplinarnych w poszczególnych gminach w latach 2014-2016 (I półrocze).

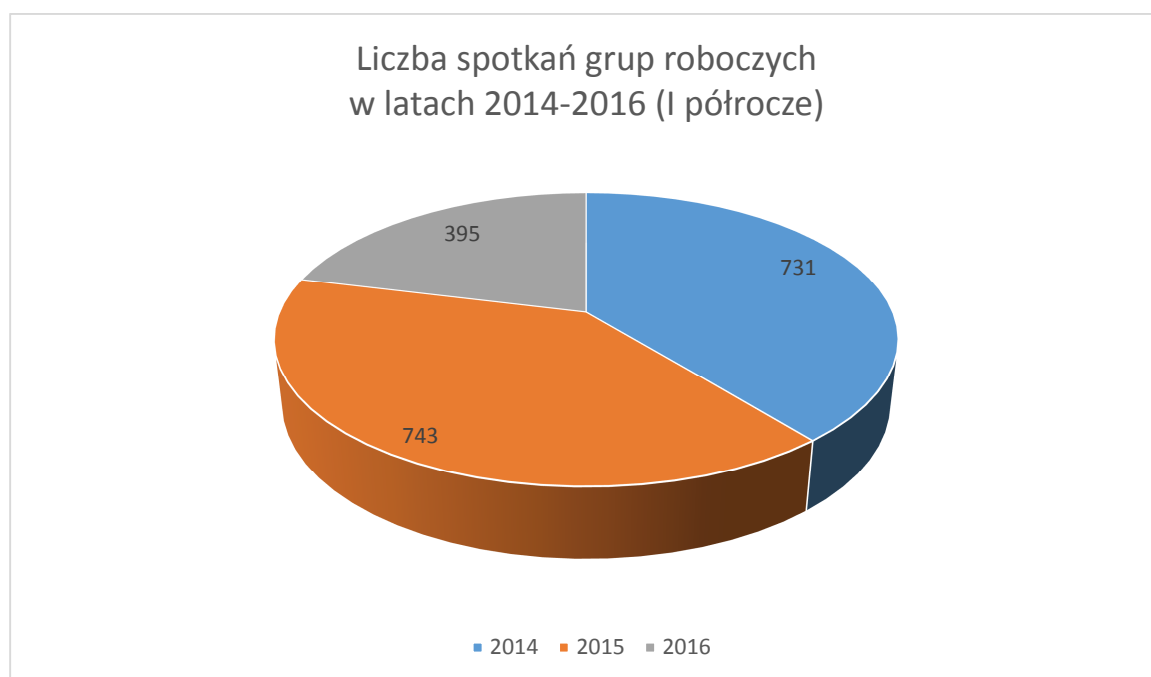
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego
w poszczególnych gminach w latach 2014-2016 (I półrocze)

Powyższe dane pokazują, iż w gminach Józefów, Celestynów, Wiązowna i Kołbiel w 2015 roku nastąpił spadek posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego w stosunku do roku 2014. I tak w gminie Józefów spadek o 66,67%, w gminie Celestynów spadek o 63,64%, w gminie Wiązowna spadek o 33,33%, w gminie Kołbiel spadek o 22,22%. Wzrost liczby posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego w 2015 r. w stosunku do 2014 roku nastąpił w gminie Karczew

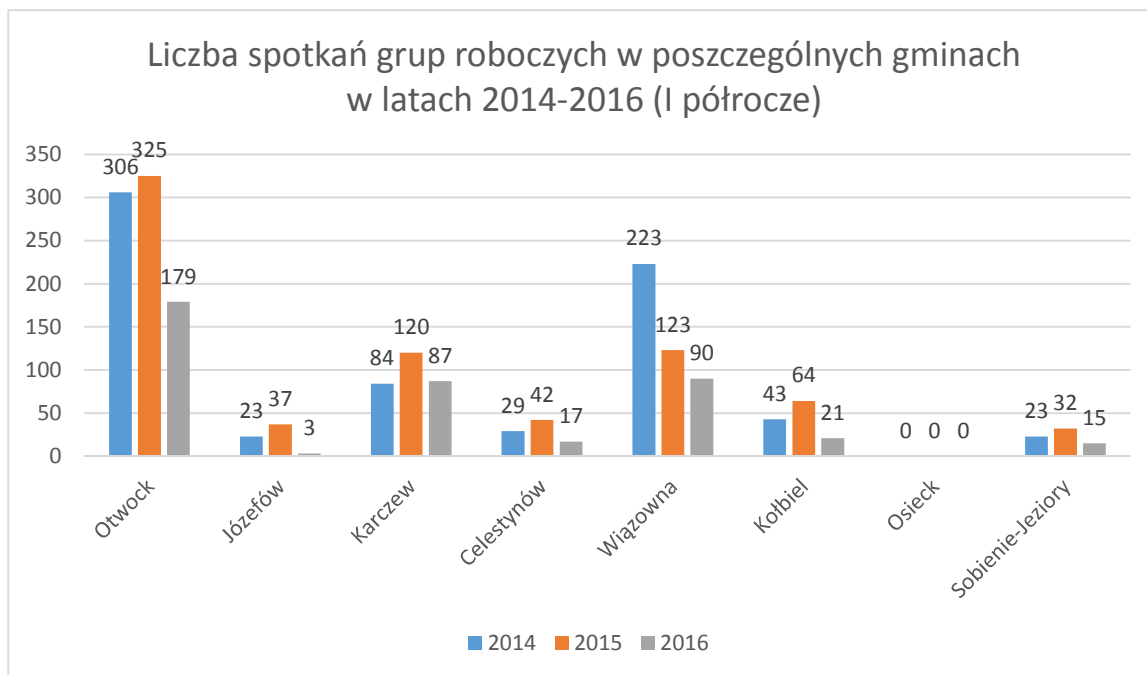
(wzrost o 25%) i w gminie Osieck (wzrost o 60%), natomiast w gminach Otwock i Sobienie – Jeziory pozostał na tym samym poziomie.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Prace w ramach grup roboczych prowadzone są w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach.

Łączna liczba spotkań grup roboczych w poszczególnych gminach Powiatu Otwockiego w latach 2014-2016 (I półrocze) wyniosła 1 869.

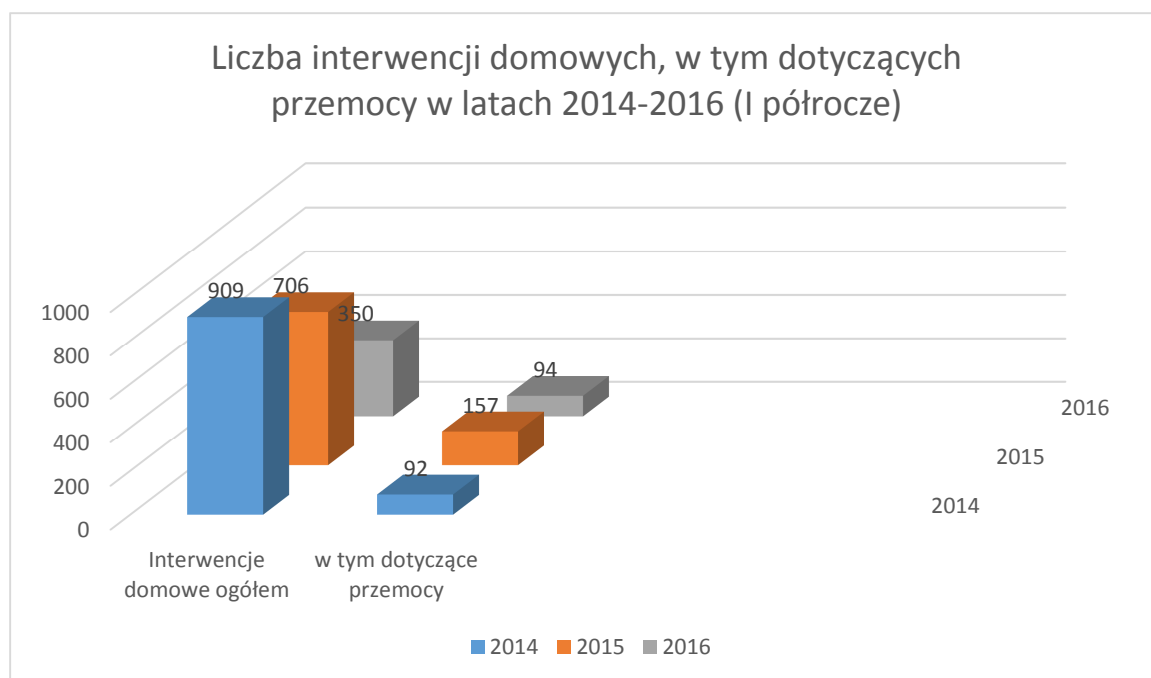
Poniższe dane przedstawiają liczbę spotkań grup roboczych w poszczególnych gminach Powiatu Otwockiego w latach 2014-2016 (I półrocze).

Z powyższych danych wynika, iż najwięcej spotkań grup roboczych odbyło się w gminie Otwock (w okresie sprawozdawczym łącznie 810), w gminie Wiązowna (w okresie sprawozdawczym ogółem 436) oraz w gminie Karczew (w okresie sprawozdawczym ogółem 291). Na uwagę zasługuje fakt, iż w gminie Osieck nie zanotowano spotkań grup roboczych. W pozostałych gminach liczba spotkań grup roboczych w latach 2014-2016 (I półrocze) kształtowała się w następujący sposób: gmina Józefów – 63 spotkania, gmina Celestynów – 88 spotkań, gmina Kolbiel – 128 spotkań i gmina Sobienie – Jeziory – 70 spotkań.

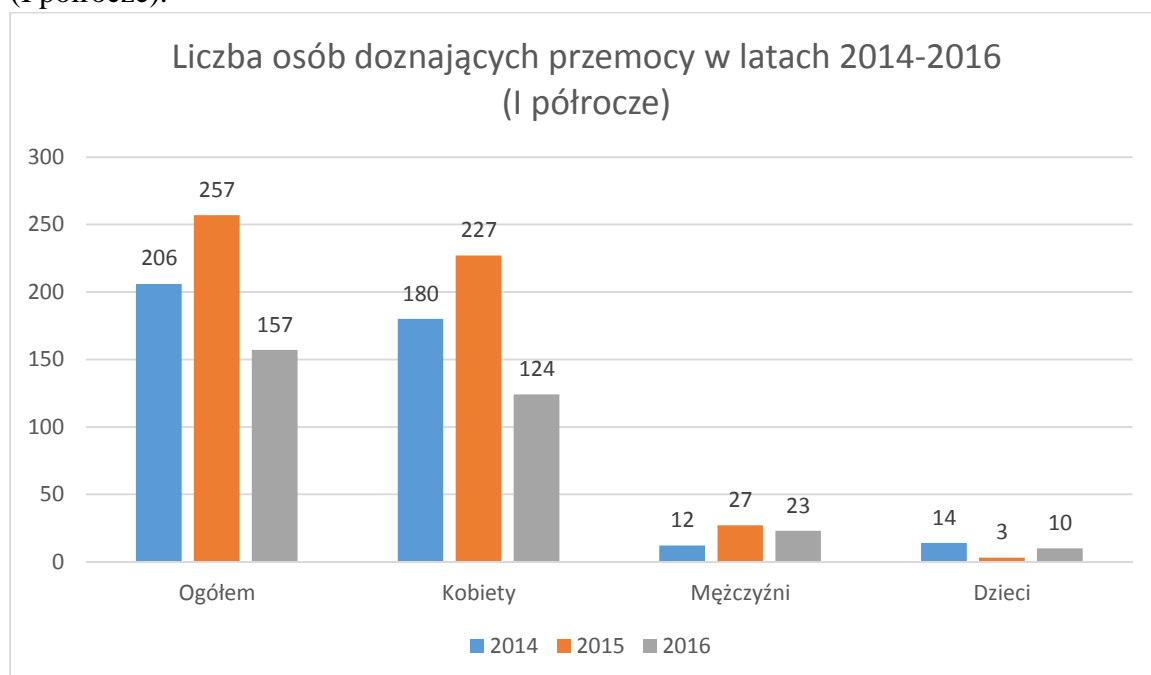
8. Dane Komendy Powiatowej Policji w Otwocku

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Otwocku interwencje domowe Policji w Powiecie Otwockim przedstawiają się następująco.

Z powyższych danych wynika, iż w 2015 roku nastąpił spadek liczby interwencji domowych o 22,33% w stosunku do roku 2014. Niepokojące są jednak dane dotyczące interwencji domowych z powodu przemocy. W 2014 roku interwencje domowe dotyczące przemocy stanowiły 10,12% interwencji domowych ogółem. Natomiast w 2015 roku interwencje domowe dotyczące przemocy stanowiły 22,24% interwencji domowych ogółem (wzrost o 12,12%). Dane za I półrocze 2016 roku pokazują, iż interwencje domowe dotyczące przemocy stanowią 26,86% w stosunku do interwencji domowych ogółem.

Poniższe dane pokazują liczbę osób doznających przemocy w latach 2014-2016 (I półrocze).

Z powyższych danych wynika, że w 2015 roku wzrosła liczba osób doznających przemocy w stosunku do 2014 roku o 24,76%. Dane za I półrocze 2016 roku pokazują, że liczba osób doznających przemocy jest na poziomie 61,09% z roku 2015. Obserwuje się wzrost liczby kobiet doznających przemocy. Z danych Komendy Powiatowej Policji w Otwocku wynika, iż w latach 2014-2016 (I półrocze) przemocy doświadczyło 531 kobiet. Dane pokazują, że w 2015 roku nastąpił wzrost liczby kobiet doznających przemocy o 26,11% w stosunku do roku 2014, natomiast w I półroczu 2016 roku liczba kobiet doznających przemocy jest na poziomie 54,63% liczby z 2015 roku i na poziomie 68,89% liczby z 2014 roku. Ciekawe są dane dotyczące mężczyzn doznających przemocy. Otóż liczba mężczyzn doznających przemocy w 2015 roku była wyższa o 225% w stosunku do roku 2014, natomiast w I półroczu 2016 roku liczba mężczyzn doznających przemocy była niższa o 14,81% w stosunku do 2015 roku, a o 91,67% wyższa w stosunku do 2014 roku. Z kolei w 2015 roku nastąpił znaczny spadek liczby dzieci doznających przemocy o 78,58% w stosunku do 2014 roku. Dane za I półrocze 2016 roku pokazują, że liczba dzieci doznających przemocy rośnie (wzrost o 333,33% w stosunku do 2015 roku i spadek o 28,57% w stosunku do roku 2014).

Przedstawione powyżej statystyki potwierdzają stereotyp, iż najczęściej ofiarami przemocy bywają kobiety. W Powiecie Otwockim na drugim miejscu są mężczyźni.

9. Założenia programu, cel główny, cele szczegółowe, działania, oczekiwane rezultaty

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie skorelowane z lokalnymi potrzebami oraz dotychczasowymi działaniami.

Program oparty jest na zasadach:

- ✓ Wzajemnej współpracy i współdziałania organów administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych powołanych do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy;
- ✓ Zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- ✓ Promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- ✓ Szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
- ✓ Edukacji mieszkańców Powiatu Otwockiego na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- ✓ Promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Otwockim.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie świadomości społecznej oraz zmiana postaw i stereotypów w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia dla ofiar przemocy.

3. Ograniczenie stosowania przemocy poprzez opracowanie i realizację działań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cel szczegółowy:

Podniesienie świadomości społecznej oraz zmiana postaw i stereotypów w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Zorganizowanie kampanii informacyjnej promującej życie rodzinne bez przemocy, prawidłowe zachowania i postawy.
2. Edukowanie lokalnego społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Współpraca ze szkołami z terenu Powiatu Otwockiego w celu organizowania zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy.

Oczekiwane rezultaty:

1. Wzrost prawidłowych postaw i zachowań oraz poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemu przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie świadomości i umiejętności rodziców na temat prawidłowych metod wychowawczych.
3. Rozwój prawidłowych zachowań oraz ograniczenie zjawiska przemocy u dzieci i młodzieży.
4. Rozpowszechnienie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny wśród jak największej liczby odbiorców.

Cel szczegółowy:

Zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia dla ofiar przemocy.

Działania:

1. Zorganizowanie specjalistycznego punktu konsultacyjno – interwencyjnego działającego na rzecz przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla ofiar przemocy.
3. Prowadzenie poradnictwa prawnego dla ofiar przemocy.
4. Zorganizowanie specjalistycznej terapii dla ofiar przemocy.

Oczekiwane rezultaty:

1. Swobodny dostęp do informacji dla ofiar przemocy.
2. Szeroki dostęp do nieodpłatnego poradnictwa psychologicznego oraz prawnego dla ofiar przemocy.
3. Swobodny dostęp do terapii dla ofiar przemocy.

Cel szczegółowy:

Ograniczenie stosowania przemocy przez sprawców.

Działania:

1. Zastosowanie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy.
2. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla sprawców przemocy.
3. Zorganizowanie specjalistycznych, długoterminowych terapii dla sprawców przemocy.

Oczekiwane rezultaty:

1. Ograniczenie stosowania przez sprawców aktów przemocy poprzez nabycie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami.
2. Zwiększenie świadomości zachowań agresywnych u sprawców przemocy.
3. Podniesienie poziomu wiedzy sprawców na temat przemocy poprzez udział w specjalistycznych terapiach.
4. Zwiększenie liczby sprawców przemocy korzystających z profesjonalnej terapii psychologicznej.

10. Realizatorzy i współrealizatorzy Programu

Program ma charakter długofalowy.

Będzie realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku przy współpracy z samorządami lokalnymi, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, Policją, oświatą, opieką zdrowotną, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

11. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Programu będzie prowadzony na bieżąco.

Zakłada się możliwość korekty Programu w przypadku niewystarczającej skuteczności zrealizowania założonych efektów.

Ewaluację Programu będzie prowadzić Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów Programu.

Informacje o realizacji Programu będą przedkładane Radzie Powiatu w Otwocku w ramach corocznych sprawozdań z zakresu działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku.

12. Źródła finansowania Programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu będą środki finansowe własne pochodzące z budżetu Powiatu Otwockiego, środki pozyskiwane z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.